

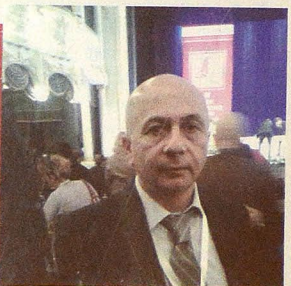
Konfrans daha nələr edə bilər?

Bakı Beynəlxalq Teatr Konfransının əhəmiyyətinin nəinki teatral, həm də ictimai həyatda gerçək əhəmiyyətini forum iştirakçılarının təəssüratlarından, fikirlərindən daha dəqiq heç bir məlumat çatdırı bilməz. Konfransımızın iştirakçıları onun işinin və deməli özlərinin fəaliyyətlərinin səmərəliliyində artıq o dərəcədə maraqlıdır ki, onlarla kulluarlardakı söhbətlərimiz ütlü ovqatdan çox-çox yüksəklərə qalxıb teatr forumunun olduğundan daha mükəmməl xassa qazanacağına aid mülahizələr, təkliflər yürüdürlər.

İrina Merkezini, Bolonya Universitetinin müəllimi, professor:

"Müasir rus ədəbiyyatı və incəsənətini tədris edirəm. Azərbaycana ilk səfərimdi. Ölkəniz haqqında ilk məlumata isə universitetdə oxuduğum illərdə Afanasi Nikitinin "Üç dəniz arxasına səyahət" kitabını oxuyarkən rast gəlmişəm. Əlbəttə, tədris etdiyim fənn Rusiya ilə əlaqəli və Azərbaycanın bu ölkə ilə qədim tarixi əlaqələri olduğu üçün ölkənizin bu dövrü haqqında da, təbii ki, məlumatlıyam. Şəhərinizdən, insanlarınızdan aldığım təəssüratlar çox gözənlənməz və çox gözəldi. Konfransdan sonra Bakını mütləq gəzəcəm. Konfrans isə çox əhəmiyyətli tədbirdi və olduqca yaxşı təşkil olunub".

Ermile Mesxiya, Batumi Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru, tarix elmləri doktoru:

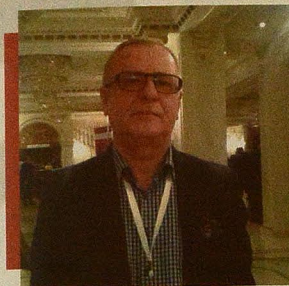
"Bizim universitetin tələbələrini sayı 300-dən çox olmur. Gürcüstanda bu profil üzrə fəaliyyət göstərən ən gənc təhsil ocağıdır. Qeyd etmək istəyirəm ki, Gürcüstan dövləti yalnız mədəniyyət və incəsənət profilini təhsil ocaqlarına maliyyə ayırır, digər ali məktəblər özlərini ödənişli təhsil alan tələbələrini hesabına maliyyələşdirir. Bundan əlavə, vahid dövlət imtahanında yüksək qiymət alan abituriyentlər dövlət tərəfindən qrantla da təmin olunurlar. Batumidə azərbaycanlıların sayı mən nəfərədək olsa da, nədənsə tələbələr arasında azərbaycanlılar yoxdur. Sizin Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru ilə görüşümüz zamanı əməkdaşlıq müqaviləsi imzaladıq. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi səviyyəsində söhbətlər zamanı da təcrübə, müəllim-tələbə mübadiləsinin genişlənməsini, mübadilə programlarının təkmilləşməsini müzakirə etmişik. Yay mövsümündə Batumiyə gələn turistlər arasında azərbaycanlıların çox olmasını nəzərə alıb həmin dövrdə Azərbaycan teatrinin Batumiyə qastrol səfərinin məqsəduyğunluğu da müzakirələrin mövzusu olub. Öz tərəfimdən bu təşəbbüsün reallaşmasına çalışacağam. Azərbaycana isə ilk səfərimdi və Bakıda olduğum müddətdə sizin millətə bir daha valeh oldum. Konfransın mövzusu olan multikulturalizmle bağlı isə deməliyəm ki, gürcülərin azərbaycanlılardan yaxşı dostu yoxdu və ola bilməz. Mən bunu indi burda olduğuma görə demirəm, yeri düşdükcə həmişə hər yerdə vurğulayacağam".

Varlam Nikoladze, Heydər Əliyev adına Tbilisi Dövlət Azərbaycan Teatrinin bədii rəhbəri və baş rejissoru:

"Gürcüstandakı Azərbaycan teatrinin vəzifəsi gürcü klassikasını azərbaycanca, Azərbaycan klassikasını gürcüçə tamaşaya qoymaqdı. Son tamaşamızı isə bir az da fərqli tərzdə hazırladıq – baş rollardan birinin ifaçısı mənim Türkiyədə yaşadığım (V.Nikoladze 1990-cı illərin əvvəllərində Gürcüstanda baş verən siyasi hadisələrə etiraz olaraq Türkiyəyə köçüb, orda dövlət teatrlarında məsləhətçi, rejissor, teatr fakültəsinin kafedra müdiri kimi çalışıb, özünün kiçik özəl teatrını da yaradıb – red.) 25 il ərzində yetişdirdiyim türk aktyoru, digərinin ifaçısı isə Gürcüstanın ən seçilən aktrisalarından biri. Tamaşa yarı gürcüçə, yarı türkçə gədir. Əvvəlcə heç kim inanmırdı ki, belə bir eksperiment alınar. Amma mən əsərlə tanış olmayan, yalnız gürcü dilini bilən bir neçə tamaşaçını dəvət etdim, tamaşaya baxdılar və sonda hər şeyi anladılar dedilər. Son tamaşamız haqqında Gürcüstanın beş

telekanalı sühətlər verdi. Bu teatrla bağlı möhtəşəm planlarım var. Yeter ki, onları həyata keçirməyə imkan, şərait yaradılsın. İmkandan söz düşmüşkən, son tamaşamızı ayıran dövlət vəsaitinin məbləği başqa teatrların heç yuxusuna da girmir. Ümumiyyətlə, teatr sənətinin 5000 illik tarixi ərzində o heç vaxt özü-özünü maliyyələşdirməyib, bu yükü müxtəlif strukturlar, ya da fərdi şəxslər çəkiblər. İndi daha bir tamaşa üzərində işləyirəm. Teatrın aktyorları Tbilisidə peşakar təhsil almış azərbaycanlı aktyorlardı. Növbəti tamaşama ən yaxşı dostlarımdan biri olan Cahangir Novruzovu da dəvət etmək istəyirəm. "Arşın mal alan"ı da gürcüçə qoymaq niyyətim var. Bu əsər mənim diplom işim olub. Özü də bütün nominasiyalar üzrə mükafat almışdı. Bu operettdə öz teatrimizdə gürcüçə qoyub Bakıya da gətirib oynamaq istəyirik..."

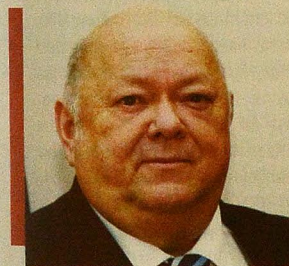

Vasil Vovkun, Lvov Milli Opera Teatrinin bədii rəhbəri, Ukraynanın keçmiş mədəniyyət naziri:

"Bakıya səfərlərim çox olub. Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfas Qarayevlə çox yaxşı münasibətlərimiz var. Ümumiyyətlə, bildiyiniz kimi, Ukrayna ilə Azərbaycanın opera və balet sənət xadimləri arasında sıx yaradıcılıq əlaqələri mövcuddu və inkişaf etməkdədi. Gəzəl dirijorunuz Yalçın Adıgözalovla burda rastlaşdım. O bu mövsümdə bizim teatrdə "Bohema" operasına dirijorluq edib. Dekabr ayında isə "Madam Batterflyay" operasını idarə edəcək. Teatra rəhbərlik etdiyim iki il ərzində operanı müasirləşdirmək kimi əsas məsələlərdən birini həll etməyə çalışıram və bunun real nəticələri var – gənclər opera tamaşalarına daha tez-tez gəlirlər. Bu təcrübə Ukraynanın bütün opera teatrlarında yayılmaqdadır.

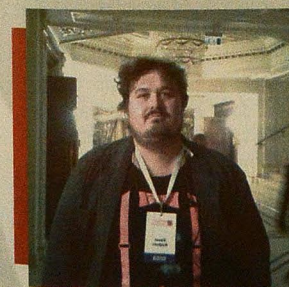
Azərbaycan, Bakı mənim üçün doğma məkəndi. Hər səfərimdə bu diyarın gözəlliyinə, adamlarının insanpərvərliyinə heyran oluram. Konfransa gəlincə isə iştirakçıların coğrafiyası və sayı mənə dərin təəssürat doğurdu. Forumun mövzusu son dərəcə aktualdı; dünyada baş verənləri müşahidə

etdikcə biz bir qisim insanların qloballaşma və multikulturalizmə meyilləndiyini, digər tərəfdən isə bunun aksinin baş verdiyini görürük. Bir sözlə, başəriyyə qloballaşmaya hələ tam hazır deyil. Ona görə hesab edirəm ki, konfransın yalnız bir gününü bu mövzuya həsr etmək kifayət idi. Növbəti gün isə sırf teatr məsələlərinə ayrılırdı, yaxşı olardı. Xüsusən konfrans iştirakçıları arasında teatr sənətinin ən müxtəlif sahələri üzrə fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin olması buna tam imkan verir. Belə format təcrübə mübadiləsinin daha səmərəli olmasına şərait yaradardı".

Mixail Səfronov, Sverdlovsk Akademik Musiqili Komediya Teatrinin baş direktoru:

"İldə 4-5 tamaşa, hər il musiqisi və librettosu məhz bizim teatr üçün yazılan səhnə əsərinin tamaşasının dünya premyerası ilə yaddaqalan olan coşğun yaradıcı həyat yaşayırdı. Azərbaycan Musiqili Teatrları ilə sıx əlaqələrimiz var. Teatrınızın texniki işçiləri, yaradıcı heyətin üzvləri mütəmadi olaraq Sverdlovsk təcrübə mübadiləsinə gəlirlər. Çox arzu edirik ki, qarşılıqlı qastrollarımız baş tutsun. Artıq üçüncü dəfədir teatr forumunda iştirak edirəm. Bu konfrans çox əhəmiyyətlidir. "Dəyirmi masa"da da bunu dedim, təcrübə mübadiləsinə daha da genişləndirmək lazımdır, seksiyə görüşləri, fikir mübadilələrinə daha geniş yer ayrılmalıdır".

Pavel Rudnev, Moskva Bədaye Akademik Teatrinin mühazirəçisi, tanqidçi:

"Azərbaycanda ilk dəfəyəm. Konfrans çərçivəsində Rus Dram Teatrinin, Akademik Milli Dram Teatrinin və "YUĞ" teatrının tamaşalarına baxdım. Hər tamaşadan aldığım təəssürat fərqli, təbii ki, Konfransa gəlincə isə belə bir forumun keçirilməsi, sözsüz ki, təqdirəlayiqdi və şəxsən mənim üçün maraqlı olan xeyli məqam yaşadım. Azərbaycan ədəblərinin əsərlərinin başqa ölkələrdə tamaşaya qoyulması məsələsinə aid bildirmək istəyirəm ki, bu sizin daxili probleminizdi. Əsərlərinizin müxtəlif ölkələrin teatrlarına, rejissorların diqqətinə çatması üçün tərcümələri vaxtaşırı onlara göndərmək kimi birbaşa fəaliyyətə keçmək lazımdır. Mədəniyyət nazirinizin müavininin çıxışına isə heyran oldum – sırf teatr adamının çıxışı idi. Təəssüf ki, bizdə müvafiq şəxslərin çıxışından belə gəzəl təəssürat qazanmağım yadıma gəlir". ♦

Samirə Behbudqızı